

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De commendatione Matrimonij. Cap. XV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

Et iterum: His qui in matrimonio iuncti sunt præcipio, non se
 sed Dominus, vxorem à viro nõ discedere Et paulò post: Et
 vxorem non dimittat. Itẽ in eodẽ: Alligatus es vxori, noli
 rere solutionem. Solutus es ab vxore, noli quarere vxorẽ. Si
 rem acceperis vxorem, non peccasti: & si nupserit virgo, nõ
 cauit. Item in eodem: Qui matrimonio iungit virginem
 bene facit, & qui nõ iungit, melius facit. Mulier alligata est
 quanto tempore vir eius viuit. Quòd si dormierit vir eius,
 rata est à lege viri: cui vult, nubat, tantum in Domino, ergo
 secundæ nuptiæ sunt licitæ. Item ad Eph. 5. Viri diligite
 vestras &c. In eodem: Vnusquisq; vxorem suam sicut se
 diligat. Et 1. ad Timot. 2. Mulier seducta in præuacatione
 Saluabitur autem per filiorum generationem. Item 4. Spiritus
 manifestè dicit: quia in nouissimis temporibus discedent
 à fide attendentes spiritibus erroris & doctrinis dæmoniorum
 in hypocrisi loquentium mendacium, & cauteriatam habentem
 suam conscientiam, & prohibentium nubere &c. Et
 dem 5. Volo iuniores nubere, filios procreare, matres familias
 esse. Item ad Hebræ. vlt. Honorabile coniugium in omnibus
 (supple sit) & thorus immaculatus. Fornicatores enim &
 teros iudicabit Deus, id est, dånabit. Ber. Omni immunditia
 benas laxat, qui nuptias damnat. Idem: Rara est in terris
 nentia, neque pro tantillo quæstu exinaniuit se Filius Dei
 mam serui accipiens. In hac approbatione matrimonij con
 niunt nobiscũ tam Iudæi quàm gentiles. Gentiles enim in
 ratione habuerunt coniugiũ, & filios qui nõ erant nati de
 illegitimos iudicabant. In hoc autem conueniunt nobiscum
 piensissimi, vt Salomon Prover. 19. Domus & diuitiæ dantur
 paritibus, à Domino verò propriè vxor prudens. Seneca etiam
 vxorem habuit, vt apertè habetur in eius epistolis. Et notandum
 quòd illi qui sunt huius erroris, dicunt mulierem damnari
 prægnans decedat vel in partu. Quòd manifestè patet esse
 sum in Elizabeth, Luc. 1. quæ prægnans erat quum saluata
 beata Virgo: & tamen repleta est Spiritu sancto, & infans ex
 tauit in utero eius, quæ si decessisset in partu, saluata esset
 tus enim pœnam habet, non culpam.

De commendatione Matrimonij.

CAP. XV.

Equitur de cõmendatione matrimonij. ¶ Et notandum
 quod duodecim sunt, quibus matrimonium potest commendari
 fidelibus, qui vtrũque testamentũ recipiunt. ¶ Primum est, auctoritas
 instituentis illud. Cũ alios ordines instituerit alios
 instituit.

sancti vt Aug. vel Benedictus, ordinē matrimonij instituit ipse
 Deus qui errare nō potest. Vnde si culpabilis est q. ordinē beati
 benedicti trāsgreditur: cōstat q. valde culpabilis est qui trāsgre-
 ditur ordinē matrimonij à Deo institutum. ¶ Secundum est, lo-
 cus in quo institutum est, scilicet paradysus. Institutū enim est
 immisso sopore in Adam. Gen. 2. Et raptus est Adam in spiritu,
 & interfuit curiæ celesti, & ibi agnoscit virtutem matrimonij,
 & cuius rei esset sacramentum. Et erat Adam tunc corpore
 in paradiso terrestri, mēte verò in paradiso celesti. Vnde super
 Gen. dicit glos. August. Extasis recte intelligitur ad hoc immis-
 sa, vt mens Adæ particeps Angelicæ curiæ & intrās in sanctua-
 rium Dei nouissima intelligeret: vnde euigilans prophético spi-
 ritu exultauit, Hoc nunc os ex ossibus meis &c. Hæc verba cum
 Adæ scriptura fuisse dicat, Christus in Euangelio Deum dixisse
 declarat. Matt. 19. vt intelligamus per illam extasim Adam diu-
 nitus hæc dixisse. ¶ Tertium est antiquitas. Non enim de nouo
 institutus est ordo iste, imò antiquitate excedit omnem ordi-
 nem in terris institutū. ¶ Quartum est, status. Institutum enim
 est in statu innocentie in illo felici tempore in quo homo nō
 dem peccauerat. ¶ Quintum est, quod hunc solum ordinem sal-
 uauit Deus tēpore diluuij. In arca enim tantū saluati sunt Noë
 & vxor eius, & tres filij eius & vxores eorū. Si qui erant concu-
 binarij, si quæ meretrices, omnes diluuiō sunt submersi. ¶ Sextū
 est, quod beata Virgo hunc ordinem intrare voluit: licet propo-
 suisset seruare virginitatem: quod nō parum facit ad honorem
 matrimonij: noluit filius carnem ex ea assumere, donec fuit in
 matrimonio. Matrimoniu pallium est quo beata virgo vsa est,
 quo occultauit celestem conceptum. Sub quo pallio latere vo-
 luit filius Dei: sub hoc pallio celatū est diabolo mysterium re-
 demptionis nostræ. Infelices & maledictæ sunt illæ quæ potius
 eligunt esse in confusione diaboli quàm in ordine beatæ Virgi-
 nis. Confusio diaboli est status meretricū, quæ quandoque pec-
 cant cum patre, quādoque cū filio, quādoque cum duobus fra-
 tribus vel cognatis, quādoque cū solutis, quādoque cū coniugatis,
 quādoque cum sacerdotibus, quādoque cum religiosis,
 quādoque cum leprosis. Infelices etiam sunt adulteræ quæ
 matrimonio non deferunt, quæ non timent pallium beatæ Vir-
 ginis inquinare. ¶ Septimū est, quod Deus voluit honorare nup-
 tias sua præsentia & matris suæ, & discipulorum suorum. Io. 2.
 Vbi inueniunt concubinarij quod Christus vel beata virgo in
 domibus eorū comederit? Diabolus potius in domibus eorum
 inhab

inhabitat, cui de corporibus suis sacrificia faciunt. Sicut enim qui continentur viuunt, corpora sua Deo sacrificant. Iuxta illud Rom. 12. Obsecro vos per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem. Sic qui luxuriose viuunt, corpora sua sacrificant diabolo. Quomodo habitaret Deus, ubi existeret opus illud quod plus Deo foetet & angelis eius, quam aliquod cadaver hominibus foetet? ¶ Octauum est, quod Dominus proprias voluit honorare. Primo aperto miraculo quod fecit coram discipulis suis. Ipsum verò miraculū quo aqua mutata in vinum, ostendit cuius virtutis sit matrimonium. Aqua enim vilis est, vinū pretiosum. Sic opus carnale absque matrimonio vile quid est: opus vero matrimoniale pretiosum. Vnde infelices sunt concubinarij, qui aquam foetentē vino pretioso praestigunt, potius volentes exercere opus illud extra matrimonium peccato, quam in matrimonio sine peccato. Infelices etiam sunt illi qui vinum bonum & purū habent, & relinquunt illud pro vino prauo quasi felle misto. Hi sunt illi qui proprias habent & alienis adhaerēt. ¶ Nonū est, excellens benedictio quae ecclesia facit coniugibus iuxta altare ad missam in praesentia Domini corporis. Qui potius vult esse concubinaris quam legitimus maritus, ipse potius vult habere maledictionem quam benedictionem. Quādiu enim est in peccato, maledictus est quae agat. In Psal. Nōluit benedictionem, & elongabitur ab eo. Concubinarij videntur velle maledictionem, & meritō illam habent. Dicitur enim eis illud Matth. 25. Discedite a me maledicti in ignem aeternum. His autē qui bene se habent in matrimonio dicitur illud Matt. Venite benedicti Patris mei &c. ¶ Decimum est, pretiosus fructus, qui ex matrimonio sequitur. Generant enim inde filij huius seculi, qui post per adoptionem sunt filij Dei. Si quis haberet vineā quae annuatim ferret mille modios vini, valde amaret eam. Quantum ergo amandum est matrimonium vnde pueri procreantur, cum puer vnus praeualeat totum quod in mundo est? Ex matrimonio generatur virginitas. Vnde si virginitas multum amanda est, & matrimonium multum amandum est. Hiero. Laudo coniugium, quia virgines generant. lego de spinis rosam, de concha margaritam. Vnde infelices sunt meretrices quae operi carnali intēdunt, & tamen quia tunc ponēdo se omnibus se ita inquināt, nō sunt dignae vt Deus eis fructum prolis. Mira fatuitas, nō cessant seminare, licet deat se nullū fructum inde colligere. Meretrices habent officium in mūdo isto iugulandi homines pro denario & denario. Vir-

er latrones inuenitur aliquis qui tale officium velit habere. Ipse
 dicitur in die iudicii, si queratur ab eis ubi filii carum? Ipse dāna-
 buntur quasi eos occiderint. Exponendo enim se omnibus quasi
 suffocauerūt eos. ¶ Undecimum est, quod matrimonium est unū
 de septem sacramentis ecclesie. Si quis in aqua baptismi lutum
 haureret, vel alio modo sacramento baptismi contumeliam
 faceret, non esset parū culpabilis. Sic nec parū culpabilis est qui
 alterādo sacramento matrimonij contumeliā facit. ¶ Duodeci-
 mum est, virtus magna matrimonij, quæ multis potest ostendi.
 Primo per hoc quod opus carnale quod sine eo esset mortale, cum
 eo est veniale, vel omnino sine peccato. Secundo per hoc quod re-
 motū est contra mala quæ ex meretricio sequuntur concubitu,
 quæ sunt sterilitas, prolis interfectio, incestus. Tertio per hoc
 quod adeo efficax est ad concordiam faciendam, quæ adeo placet Deo,
 sicut discordia multū ei displicet. Tota patria vna vno matri-
 monio quādoque ad concordiam reducitur. Prou. 6. Sex sunt quæ
 detestatur Deus, & septimum detestatur anima eius. Septimum
 quod detestatur est ille qui seminat inter fratres discordias.
 Quarto per hoc quod defendit hominem ex ea parte qua diabolus
 cum fortius impugnat. Job 40. Fortitudo eius in lumbis eius.

De modo contrahendi Matrimonium. CAP. XVI.

Orandum ergo quod ille qui vult contrahere matrimo-
 nium, Primò debet habere intentionem ad Deum: ut scilicet con-
 trahat desiderio generandi filios secundum carnem, qui post fiat filij
 Dei per adoptionem. In illis enim qui Deum excludunt ad intentionem
 sua potestate habet demonium. Tob. 6. dixit angelus Tobie mi-
 nor: In eos qui coniugium ita suscipiunt, ut Deum a se & a sua mente
 excludant, & lux libidini ita vacet, sicut equus & mulus in quibus
 non est intellectus, habet super eos demonium potestatem. Et in eo-
 dem. Accipies virginem cum timore Domini, & amore filiorum magis
 quam libidinis ductus. Item eiusdem 8. dixit Tobias minor: Nunc Do-
 mine tu scis quoniam non luxurie causa accipio uxorem meam, sed
 pro posteritatis dilectione in qua benedicatur nomen tuum in se-
 cula seculorum. ¶ Secundo debet eligere uxorem similem sibi nobilem si
 nobilem est, ignobilem si est ignobilis. Gen. 2. Faciamus ei adiuto-
 rem similem sibi. De costa viri formauit Dominus mulierem, ne posset
 vnus contra alterum gloriari se esse de nobiliori genere. Non for-
 mauit Deo mulierem de capite, ne crederetur formata ad domina-
 tionem. Neque de pede, ne crederetur subiicienda in seruitutem: sed de
 costa, ut habeatur tamquam socius. Poeta: Si qua voles apte nubere,
 nube